

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK :

Évesben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Évtizedben: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: **Dr. Varga Lajos.**
Felelős szerkesztő: **Békásy Jenő.**

Egyes szám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca 11. Telefon 412

Bukás után.

A svaregelb-miniszterium meghalt, mielőtt megszületett volna. A szerdai események villámai még ma is cikáznak a levegőben. S a hatás egyelőre két irányban nyilvánul meg, az ország sorsán való aggodásban egyrészt és a mély fölháborodásban másrészt. A lelkek háborgását a nemzetet féltő aggodalmon kívül az a silány játék keltette föl, a melyet a király tanácsadói megengedtek maguknak az ország nyugalmaival és a — király tekintélyével egyaránt.

Micsoda rövidlátó és micsoda könnyelmű emberek kezében van a mi öreg királyunk! Mintha szántszándékkal csorbitani akarnák a dinasztia és ő felsége iránt való hódolatot Magyarországon, akként használják ki a király jóhiszeműségét és akként élnek vissza a király tekintélyével — a nemzet ellen, kizárólag egy politikai klikk javára. Micsoda silány fogás volt, ujoncot és indemnítást, meg a kvótarendezést s. b. kérni az országgyűléstől, azután egy lélekzetre kihuzni a zsebből a Házat elnapoló királyi levelet, amely lehetetlenné teszi a kért szükségletek teljesítését? Ilyen cigánykodást nem látott még a világ semmiféle parlamentje: hogy fakadhatna ilyesmiből valami jó akár az országra, akár a dinasztiaira nézve.

Vakság intézi itt az ügyeket — az ugrai levéltől mind a mai napig. Ugyanaz az érzéketlenség az események ereje iránt, a mely ezt az emlékeztető levelet diktálta, a mely november tizenhatalmadikát rendezte és a mely a királytól kieszközölte a képviselőháznak ex-lexben való föllosztatását: ugyanaz hozta létre a fejeváry-kabinetet s eszelte ki a szerdai vakmerő kalandot. Csak össze kell vetni a körülményeket, hogy tisztában legyünk azazal a sugallattal, a mely a szerdai eseményeket fölidézte. Tervet kovácsolni, a mely a királyi hatalom túlgengésében találja alapját s tervet szöni, a mely a nemzeti áramlat erejét semmibe sem veszi és a mely folyvást a közhangulat megfordulására számít; s tervet készíteni, a mely mindent mer, a maga okoskodásának igazolására: ez csak Tisza Istvánnak és az ő közvetlen környezetének adatott, történetünk utolsó hónapjaiban. A terveit az jellemzi, hogy igen fifkusan vannak kieszelve s hogy valamilyen stikli van bennük, a mely a szabadelvűpártnak juttat valami látszólagos kedvezést, a mely azonban mind

lejobb sülyeszti ennek a szerencsétlen pártnak erkölcsi színvonalát; az jellemzi továbbá, hogy a következményekkel abszolúte nem számol. Az események legelső szele úgy elfujja a ravasz terveket, mint egy ériates a kártyavárat. De az örök tervező azért le nem szerel s nem jut jobb belátásra: tervel tovább a politikai taktika minden eselszövését viszi harcba s mind súlyosabbá teszi a válságot nemcsak önmagára és pártjára nézve, hanem sajnós, az országra és királyra nézve is.

Mily iszonyu volt az a játék, a melyet a szabadelvűpárt bemutatott! Tisza István az, a ki támogatja fejevárynak amaz egészen illetlen és mondhatni: szégyenletes fogását, a melylyel az új kormány ki akarja játszani a képviselőház döntését. Tisza István betereszt egy bizalmatlansági indítványt oly kormány ellen, a melynek ő adott életet: s betereszt a javaslatot, bárha nyíltan helyteleníti a célt, a melyet követ: a kormány megbuktatását; és betereszt végül oly módon, hogy mégis lehetővé teszi a szabadelvűpárt tartózkodását a szavazástól. Azután a szabadelvűpárt az esti értekezletén meghoz egy határozatot, a melyben Tisza István hozzájárulásával megtagad minden közösséget, a szabadelvűpártból lelkedezett fejeváry-kormányval s a melyben elítéli a képviselőház elnapolását. De nyomban azután meghoz egy másik határozatot, a mely tiltakozik a Bánffy féle határozati javaslat ellen, vagy is a szabadelvűpárt ugyanakkor, a midőn törvénytelennek ítéli a kormány eljárását, megtagadja a nemzettől azokat a fegyvereket, a melyekkel a nemzet hathatósan elientállhat a törvénytelen kormány uralmának.

A gyalázatos játéknak vége fog szakadni.

A nemzet már egyszer végigsöpört a szabadelvűpárton s ha másodsor végig söpör rajta, nem marad más, mint az emléke, melyet átkozva fognak említeni a késő utódok, megvetéssel emlékezik rája minden igaz magyar.

Politikai válság.

A politikai válságból most már tagadhatatlanul alkotmányválság lett, annak minden veszedelmes következményeivel. A képviselőház és a főrendiház a bemutatkozás napján bizalmatlanságot szavaz a fejeváry-féle darabot kormányra, amely erre teljesen elveszítette alkotmányos jellegét. A darabot miniszterelnök erre a brucki táborban

bejelenté kormánya lemondási szándékát, de egyúttal olyan magyarázattal szolgál a felséges urnak, hogy az ezt a lemondást — amint arról a hivatalos lap tegnapi száma tanuskodik — nem fogadta el. Marad tehát báró fejeváry Géza tovább is miniszterelnök, kormánya alkotmánytalan kormányzat, élő sérelem a nemzetre nézve, talán megeshetik, hogy mindaddig, míg pénz lesz az állampénztárakban, amíg a tartalékosok, póttartalékosok behívásából és jogosulatlan visszatartásából ki nem fognak. Ha ugyan majd meg nem kísértik, hogy adót és ujoncokat is erővel szedjenek, mert erről a kormányzatról minden feltehető.

Az ügyvezetők dolgoznak.

A helyzet egyre világosabb. Az ügyvezetők munkába álltak. A levegő sötét, abszolutisztikus célzatok, a sajtó elleni nevetéses tervelgetések hírével van telítve. Igazak-e a hírek, vagy csak a kedélyeket akarják még jobban felizgatni, az hamar eldől. Az a közjogi bolondgomba számba menő beszéd, melyben lányi Bertalan, aki most az igazságügyminiszterium ügyvezetője, tegnap alkotmányjogi hitvallást adott, sötét perspektívát nyit meg. Vasárnap lányi Bertalan, a kinek jogi tudása folytán ezt az okfelejtését nem lehet jóhiszemű badarságnak elfogadni, a budapesti főügyészség üdvözlésére a többi közt ezt felelte:

— Uram, ez a kormány, amelynek tagja vagyok, törvényes kormány, az alkotmányos törvényeknek megfelelően van kinevezve, a kormányzati hatalmat a törvények értelmében kezeli és vállalja tetteiért a törvényes felelősséget. A kormány állása teljesen megfelel az alkotmányjognak. Arról nem kívánok most beszélni, hogy a kormány mennyiben felelhet meg vagy mennyiben nem felelhet meg a parlamenti szokások, az alkotmánybeli szépség követelményeinek. Egy azonban kétségtelen, hogy ez a kérdés semmiképpen sem érinti a kormány helyzetének törvényszerűségét. A kormány, amíg helyén marad, törvényes hatalmát igazságosan, méltányosan, de e mellett erőlyesen is kívánja és fogja gyakorolni.

Mindenesetre furcsa, hogy jogászember ilyen nyilatkozatot tehet józan észszel. A Fejeváry-kabinet kvóta-eljárása is meglepetés. Mivel a kvóta-döntésre nincs alkotmányos alap, nem ujittatják meg a június 30-án lejáró tavalyi királyi döntést. Hiszen ez eddig rendben van. De Fejeváryék a kvóta nem létezésével nem törődve beszovaltatják július 1-re a közös pénzügyminiszternek a közösügyi kiadásokra a már nem létező kvóta alapján kiszámított hozzájárulási összeget. Erre lányi Bertalan bizonyára azt fogja mondani, hogy „az alkotmánybeli szépség követelményeinek ugyan nem felel meg, de tör-

vényes". lányi Bertalan szerint ugyanis az törvényes, ami a tételes törvénynek világos ellentéte.

A kereskedelmi szerződések körül még nem enyésztek el a nehézségek. Az osztrák kormány azon az állapoton, hogy a magyar válság késlelteti a szerződési tárgyalásokat, provizóriumokkal akar segíteni.

Az el nem fogadott lemondás.

A hivatalos lap vasárnapi száma közli a lap első helyén a kormány lemondására vonatkozó jelentést, amelyet félhivatalosan már jelentettek. Így szól:

A m. kir. kormány folyó évi június hó 22-én lemondását elhatározván, azt a miniszterelnök ő császári és apostoli királyi felségének előterjesztette.

Ő császári és apostoli királyi felsége Lajta melletti Bruckban folyó évi június hó 23-án kelt legfelső elhatározásával ezen kérelemnek helyt nem adván, a miniszterium lemondását el nem fogadta.

Gróf Andrassy Gyula és a válság.

Egy újság azt a hirt közölte, hogy gróf Andrassy Gyula olyan nyilatkozatot tett, mely szerint a válság közeli parlamentáris megoldását, még pedig az ő közbejöttével való megoldását lehetnek hiszi. Illetékes helyről kijelentik, hogy ez a közlés és az abból levont következtetések is minden tényleges alap nélkül valók. — Itt említjük, hogy gróf Andrassy Gyula nem Töketeresre, hanem Tisza-Dobra utazott és most is ott tartózkodik.

A Pol. Ért. írja: Egyes lapok utján célzatos optimizmussal a válság közeli megoldásáról vagy megoldható voltáról terjesztenek híreket és a könnyű elintézésnek ezen módjánál gróf Andrassy Gyula grófra gondolnak, sőt őt is nevezik meg, mint akitől vagy akinek közreműködésével keletkezett az optimisztikus hangulat. A disszidens kör részéről már tegnap a Pol. Ért. utján hivatalosan megcáfolták azt a hirt, hogy gróf Andrassy Gyula a válságot a közel jövőben, az ő közreműködésével megvalósíthatónak, sőt éppen megvalósítottak jelentette volna ki. Gróf Andrassy Gyula Tisza-Dobra történet elutazása óta nem be-

szélt és nem tárgyalt hivatalos személyekkel és valószínűleg nem tévednek azok a gróf Andrassy Gyulához közel álló politikusok, a kik azt hiszik, hogy gróf Andrassy Gyula a helyzetet és annak megoldását a hónapok óta történt események s a legutóbb történtek után megnehezítettnek látja.

Támadás a sajtószabadság ellen.

Ma már egész határozottsággal közlik, hogy a fejérváry-kormány az első merényletet a sajtószabadság ellen fogja intézni.

A nagyközönségnek szóló olcsó, krajcáros lapok utcai elárúsítását megtiltja. — Ezzel lehetetlenné teszi, hogy az ország népe a nemzeti küzdelemlről folytonosan tájékozott legyen. Így akarja elválni a kormány azokat a szálakat, a melyek a nagyközönséget az ország vezetőivel napról-napra összekötik. Ismeretes, hogy nagy szolgálatot tesznek a közvélemény ébrentartásában azok az olcsó lapok, a melyek többnyire utcai elárúsítás útján jutnak a közönség kezébe. A kormánynak úgy látszik, az első dolga, hogy a közvélemények ezen organumait erőszakkal elnyomja. A kormány, hir szerint már el is rendelte, hogy június végén szüntessék be a hatóságok a lapok utcai elárúsítását. Ürügyet erre egy régi beadvány szolgáltatott. Vészi József és társai ugyanis három év előtt folyamodtak az utcai elárúsítás megszüntetése végett. Ez a kérvény három év óta elintézetlenül hevert. — Most siettek kihalászni az irattárból és teljesítették a folyamodók kérelmét. Ez a reakciós intézkedés azonban bizonyára közös akcióra egyesíti az egész sajtót és az egész ellenzékét, s nem kételkedünk, hogy a főlháborító korlátozás, a mely valóságos merénylet lenne az egész szabadsajtó ellen, nem is fog életbelépni és ha életbelép, nem sokára meg is fog szünni.

A főispánok és fejérváryék.

A főispánok egy része már beadta a lemondását, mert nem akar a *fejérváry-kabinet* törvénytelenségében osztozni, Érdekes az aradi főispán esete.

Arad vármegye tisztkara szombaton délben tisztelgett Urbán Iván főispánál,

hogy nevenapja alkalmából szerencsekívánatait tolmácsolja. A főispán szívesen fogadta a tisztikar szeretetének és tiszteletének e külső megnyilatkozását és hosszasan tárgyalgott velük. Természetesen legtöbb szó a politikáról esett s erre nézve Urbán Iván érdekes kijelentéseket tett.

Felemlítette a főispán, hogy fejérváry Géza báró miniszterelnök e hónap 27-ére táviratilag magához kérte s ezen meghívás folytán kedden jelentkezni is fog a miniszterelnöknél. Fejérvárynak azonban ezuttal sem mondhat mást, mint amit legutóbb mondott, hogy tudniillik hivatalában nem marad meg és ismételen kérni fogja állása alól leendő felmentését.

Nem valószínű, — ugymond — hogy az új kormány felmentse állásuktól a főispánokat, mert ez beláthatatlan zavarokat idézhetne elő. Ugyanis a netán ujonnan ki-nevezendő főispánok ki lennének téve annak, hogy a törvényhatósági közgyűlés nem installálná őket, az esküt nem tehetnék le a közgyűlés előtt s így hivatali működésüket sem kezdenék meg. Ez esetben legfeljebb mint kormánybiztosok szerepelhetnének.

A kvóta és a kereskedelmi szerződések.

Az osztrák kormány már megkapta a magyar kormány jegyzékét, amelyben az utóbbi a kvóta és a kereskedelmi szerződések ügyében követendő magatartását ismerteti. A kereskedelmi szerződésekre a magyar kormány kijelenti, hogy „semmiféle tárgyalásba nem megy bele,“ mert a magyar törvényhozás külön felhatalmazása nélkül ehhez nincs meg a törvényes bázisa. A kvótára nézve közli a már ismertetett eljárást, amely szerint a király ezuttal nem dönti el a kvótát, de a magyar kormány a parlament határozatáig előlegezni fogja az eddigi arány szerinti a közösügyes kiadásokhoz való hozzájárulásunkat.

A magyar kormány jegyzékét az osztrák minisztertanács szombaton este több órán át tárgyalta s abban állapodott meg, hogy a tárgyalást augusztusig félbeszakítja. Ha addig nem nyilatkozik a magyar kormány, akkor provizóriumok kötésével keresnek valami megoldást.

El nem felejtett dal.

Irta: Láng Róbert.

I.

Az alvó majorság felett lassan uszott a hold, visszatüköröződve a Hernád folyó sötét hullámaiban.

A csöndes éjszaka az ő bársonysötét egével, messze — mélyen ragyogó csillagáival csupa illatot lehelt. A folyó mentén, a régi malom felé szomorú hangok szaldo-gáltak.

— Nehéz az én szívem . . . úgy fáj . . . rosszakat álmodtam.

— Ne kórhøj ragyogó csillagom! Ne kételkedjél kedves Margitom!

— Félek, félek . . . nem jó fog velem történni.

— Elég már, szívem, — szólt a legény s erős karjával gyöngéden átölelte a leányt és benézett annak fekete szeméibe.

Az égről a hold és csillagok szomorúan ragyogtak le a leány arcára, melynek hosszú szempilláin könnyek csillogtak.

A legény még mindig ölelve tartotta a leányt és gyöngéd szavakat suttogott neki.

— Nézd csak a tiszta holdat kedves Margitom s nézd a fényes csillagokat, nézd a fényes folyót, s a mi kedves anyánkat e földet. . . Mit gondolsz? Nem kell nekem ennél különb világ . . . a te fekete szemeid, fehér kebled az én egész életem . . .

Mosolyogj hát Margitom, mosolyogj galambom.

A leány elmosolyodott, lehajtva szőke fejét a legény vállaira. A csillagok vigabban ragyogtak s egy könnyű felhő eliramlott a holdról. Felébredt a főlemile a bokorban és elrepült az ő dalával messze a véres rónára.

II.

Haboruba vitték a honvédeket. Margit fekete szemei könyben usztak s bánatosan horgasztotta le szőke fejét keblére.

Nem lehetett már esténként hallani az ő gyönyörű dalait, elhallgatott azután, hogy elkísérte kedvesét messze vidékre, hol talán a hollók vájják ki annak kedves szeméit.

Nem hiába voltak Margitnak rossz álmái.

Rosszul érezte magát a majorságban.

Isten tudja miért, a többi legények és leányok se igen szerették. Együtt élt zsörtölődő öreg anyjával, addig, míg egyszer történt valami, melyet a mai napig is emlegetnek a majorság mostani lakói.

Egyszer egy urnő és leánya a folyó mellett sétálva, éneket hallottak, a mely ugy meglepte őket, hogy megállottak. A Margit alt hangja olyan tömötten hangzott a folyón át, oly erősen, mint a szabad szél, oly gyöngéden, mint a reggeli harmat . . . A hangok

megkapták a szívet, s megindították a rajta megtorlódo könyveket.

Ez a dal határozott a Margit sorsa felett. A művelt hölgyek meglepetve a hang ereje és szépsége által, elvitték őt a hazai folyó mellől, fel messze a fővárosba.

III.

A mezőkön, réteken, a hol a harmatos, illatos izzóp és levendula suttogtak a nap fényében, a hol még nem régen nyüzsgött az élet, most ágyuk álltak, puskák ropogtak.

Nem harmat frissítette fel a füvek kábitó illatát, hanem vér borította a pusztai virágokat.

Elpusztult az élet s az üveges szemű halál nézett a hegyekre, halmokra s a folyót eltakaró erdőre.

Folytak a csaták és folyt a vér.

Mint az éles kasza alatt a gabona, ugy hullanak egymásután az emberek.

S csak tovább — tovább.

A nap leszáll a hegyek mögé, a csillagok halványan pislognak — s az emberek még mindig ölik egymást.

A fiatal honvéd is elfeledte a hazai folyót, a malmot, a majort és az apai házat, elfeledte a forró öleléseket. Keze most nem karcu derekat ölel, hanem éles kardot forgat, szívet nem édes boldogság hullámoztatja, de haragos düh feszíti s körülötte hull az ellenség.

Apponyi Szolnokon.

Apponyi Albert gróf, a ki fáradhatlan, lelkes vezére a nemzeti jogok védelmében országsszerre megindult lélekemelő harcnak, tegnap megjelent Szolnokon, a megyei függetlenségi párt gyűlésén.

Délelőtt tizenegy órakor kezdődött a szolnokmegyei függetlenségi párt gyűlése, a melynek az volt a célja, hogy a nagy és nehéz küzdelem szervezeten találja a hazafiasan érző polgárságot.

Apponyi Albert gróf már szombaton éjjel 2 órakor megérkezett Técsőről Szolnokra, a hol Kerekes Géza ügyvédnél, a szolnoki függetlenségi párt egyik vezérfőnökénél szállott meg. Beszédét, a melyet Apponyi gróf a gyűlésen mondott, feszült érdeklődéssel várta az egész ország, mert eleve híre járt, hogy beszédében jelentős politikai nyilatkozatok lesznek. Apponyi szónoklata, a mely nemcsak mély igazságaival, hangjának méltóságával, hanem alaki szépségével is alkalmas mindenkori érdeklődésének lebilincselésére valóságos mámorba ejtette Szolnok hazafias polgárságát. Bizonyos, hogy a gyönyörű szónoklat lelkes visszhangot fog kelteni széles hazában.

Aratás előtt.

Kaszapengés zaja nemsokára összeolvad a pacsirta nótájával. Valamikor az aratók nótája is, mint a megelégedésnek imája szállt az égbe, a ki gazdag asztalt terített az embereknek és megengedte érni, hogy az emberek adományát learassák. De ma itt-ott a megelégedésnek ez a nótája átváltozott gyűlölködő, panaszos duzzogássá, feleljenek érte azok, a kik egyrészt a munkásember igazait legázolták, másrészt azok, a kik a társadalmi béktelenség szellemét széthintették. Egy bizonyos: hogy az emberek nem lettek boldogabbak, csak lelkük lett sivárabb, üresebb. Te boldogságot hintő naiv, szűzi poezis, micsoda hamupipókévé varázsol a kornak szelleme!

Csak hogy siránkozással ezt a szellemet meg nem szüntetjük. Boldog búzatábla a hol a nótás pacsirta dalra hevit, a hol a kék búzavirágból bokrétát kötnek, a hol az imára

De ime: kardja még egyszer megcsilant, hanem aztán nem emelkedett fel újra.

— Nem választ el semmi soha egymástól.

— Mi ez? . . . Hisz ez a Margit hangja . . . S amarra messze, a gomolygó felhőben a major és a hazai folyó . . .

Még a füzes is ott imbolyog a folyó partján . . .

— Galambocskám, Margit! . . .

A honvéd ajkai rángva szorulnak össze, de nem a kedves hangja, hanem a halálos sóhaj száll át a völgyön. — Szívén a hazai dalokhoz hasonló csöndes zene trillái zengenek át, ő szenvedélyesen szoritja véres melléhez a leányka képzelet alakját.

Ej, — szegény honvéd, tévedsz. A mi a te fiatal, de most már tehetetlen melledet melegíti, az a te saját véred.

IV.

A hangverseny-terem tömve volt. A tarka közönség közönyösen ült le. A folyosón néha megjelent egy művész beretvált képpel, fekete frakkban, melynél félig katonai egyenruhában, mellén vitézségi éremmel egy még fiatal, de félkezes ór állt.

Arcának figyelmező kifejezése, mely úgy látszott, régóta nem ismeri a mosolyt, megmaradt akkor is, mikor mellette suhogva haladt el egy magas, karcsu természetű hölgy.

szólító harangszóra lekerül a fejről a kalap, a hol a tekintély tiszteletét le nem rombolták, a hol a békétlenkedés szelleme még nem rombolt le mindent, a hol emberséges szív lakik a veritékes munkás sorsa iránt, a hol a kölcsönös tisztelet bizalom megszülte és állandósította az emberi társadalom legnagyobb erényét: a felebaráti szeretetet. A hol az aratópárokat nem csak az aratási szerződések kötik, de az a patriarchalis viszony, mely a régi udvarházakban uralkodott és mely a kölcsönös megbecsülés, a gyöngének segítségével épült föl. Hangoztatnunk kell ennek a szellemnek új térhódítását, szükségét a mostani napokban, midőn megcsendül a kasza, mikor a legnehezebb, veritékes dologban fárad a munkás, ez a szívós népelem, melynek erejéből veszi erejét az ország. Elég sok borulat van társadalmi fejlődésünk egén: az internationalis társadalmi reformoknak gyűlölködő szellemét ne engedjük tért hódítani sorainkban. Ezt pedig a munkásnéppel való jóakaratu törődés és legfőképpen a munkaadóknak méltányos, szeretetteljes elbánása biztosíthatja.

Am nem siklott ki tollunk, midőn az aratás aktualitása velünk ezt elmondatta. Jó ezt a kérdést szemünk előtt tartani és bár csak még több szó esnék róla. Szükségesnek mutatkozik sok szocialis intézkedés is, de fájdalom ezekre a mai helyzetben nem számíthatunk, annál nagyobb szükség van a társadalmi pacifikálásra és ennek munkája szükségét a sajtó csak hangoztathatja és jól teszi, ha minél többször hangoztatja, de a végrehajtás kölcsönös méltánylason alapszik.

Mily rettenetes időjárás ez most. Szinte milliókban ki nem fejezhető az a veszteség, a mi a magyar gazdát a szerint, hogy rekkenő vakmeleg nem szoritja-e össze a zsendülés búzaszemét, hajnali köd nem öleli-e át az áldásos kalászt, gyilkos módon elbánva minden reménnyel, melylyel eltelve vagyunk. És a rettenetesnek ebben a nehéz napjaiban látjuk be, hogy milyen va-bankot játszunk a sorssal. Hiszen igaz, hogy a mezei gazdálkodást üzőknek az időjárás esetlenségével ellen mindég kockázatos játékot űz. De vajjon egy okszerű gazdálkodás nem kibebítheti-e meg ennek a kockázatnak mai

Egy híres énekesnő volt, az operaház egy új csillaga.

A hangverseny megkezdődött s meglehetősen egyhanguan haladt mindaddig, míg a zongora mellett egy sugár természetű hölgy jelent meg, élénk piros rózsával sötétszőke hajában.

Zajos és hangos tapsvihár keletkezett . . .

De tökéletes csend állott be, midőn a hölgynek idegesen zengő, panaszos, gyönyörű alt hangja felhangzott a teremben. — Valamennyien meglepetve hallgatták e hangot, mely magával ragadta a szíveket. Még a legközönyösebb arcokon is megindultság jelei mutatkoztak.

A terem tulsó végében egyszerre olyan tompa nyögésszerű hang hallatszott. A művésznő összerázkódott.

Sokan visszafordultak, de ez csak pillanatnyi dolog volt. Az ének folyt, de motívuma megváltozott.

Csöndesen, gyöngéden, ömlengett a melódia, szinte ki lehetett belőle érezni anyári éjszakát, a zöld pusztát, hol illatos füvek ringanak, a hol a fehér házikók állanak.

— Margit, — óh hangzott fel egyszerre a teremben.

A székek megmozdultak s mindnyájan meglepetve néztek egymásra. Oly éles, har-

rettenetes arányait. Ma valóban úgy áll a helyzet, hogy egy jó kalászos termés elég jó gazdasági helyzetet teremt, míg ellenben a balsiker inségbe kergeti a népet. Vajjon így van-e az más országokban, melyeknek szintén ipusztériája a nép legtöbb foglalkozása? Nem így van. Más országokban a beltérjesebb, az okszerűbb gazdálkodással nincs minden remény egy-két hét abnormitásaihoz kötve. Ha egyik termés nem sikerül, van más, és számba veszik a mezőgazdálkodásnak mellék terményeit is. Ipari és kereskedelmi növények termelésével sokban lehet enyhíteni a bajt.

Kétségtelen, hogy nálunk ebben az irányban is van javulás, de a javulás nem olyan mértékű, hogy még mindég ne kellene aratás idején, a szorongatás és félelem e napjaiban figyelmeztetni a gazdát, hogy a régi nyomású gazdálkodással, a kalászosok egyoldalú termelésével magának gazdasági jólétét nem szolgálja.

Ne adja Isten, hogy a zsendülő búzátáblákat tönkretegy a nyári hó és a pusztító köd. Ne adja Isten, hogy e jóakaratu kötelességnek szomorú aktualitása legyen.

A kegyelmes ur dala.

Arany János után szabadon.

Ez a terem, hol én most

Tillaárom haj,

Pusztitom a papirozt

Tillaárom haj!

Nem ájncel, nem kaloda,

Miniszteri palota,

Tillaárom haj!

Voltam egykor kis kadét

Tillaárom haj!

Oldalomon panganét

Tillaárom haj!

Voltam hadnagy s annyi tény

Generál is voltam én,

Tillaárom haj!

Nem volt ártalmas nekem

Tillaárom haj!

Eddigélé semmisem,

Tillaárom haj!

moniátlan volt ez a különös feljajdulás. Az iluzió teljesen meg volt rontva.

S a lépcsőn két ór vezette el a vitézségi érdemjeles félkezes embert, a ki behunyta szemét, ajkait egy hang nélkül mozgatta fél keze, mint egy le leffent ruhadarab lögött oldalán.

— No nézd — mérgelődött a hangverseny terem igazgatója, — hát ennyire le kellett magát innia.

A hangverseny véget ért, sokkal előbb, mint kellett volna.

V.

E hangverseny után két hónappal egy pompás fogat majdnem elgázolt egy rongyos embert.

Erre összecsdült a nép. A hintóban drága ruhában egy gyönyörű nő ült, a kin meglátszott, hogy boszantja a megállás.

A rendőr felemelte a sáros köveztől a rongyos, félkezes, tétova tekintetű embert.

— Nem választ el . . . hörgött a szerencsétlen.

— Hajts! — kiáltott az ő alt hangján a hölgy és véletlenül ránézett a koldusra. Valami ismeretes dolog villámlott meg tekintete előtt, de a lovak eliramodtak s a hintó nyilsebességgel rohant abban az irányban, a merre a rendőr lassu léptekben vezette a félkezes a rendőrségre.

*Sem az ex-lex, sem Rigó,
Sem a bős obstrukció,
Tillaárom haj!*

*Bezzeg most, Kreuzszakrament,
Tillaárom haj!
Rámkapott a parlament,
Tillaárom haj!
S mintha vón földindulás,
Ordít a cibilbagázs,
Tillaárom haj!*

*Hej, ha úgy vón, miként rég
Tillaárom haj!
Egy bataillont hozatnék,
Tillaárom haj!
S aki rebell, mindahány,
A deresre huzatnám,
Tillaárom haj!*

*Nem volnék csak ilyen vén
Tillaárom haj!
Múltóságom letennem
Tillaárom haj!
S beállnék maholnap
Inkább kutyamosónak,
Tillaárom haj!*

H I R E K.

Kérjük ama t. előfizetőinket, akik netán a lapot elkésve kapják meg hogy erről bennünket minden egyes esetben nyomban értesítsenek, hogy azonnal intézkedhessünk a zavar megszüntetése végett. Egyben arról is értesítjük t. előfizetőinket, hogy a fűrdőevad alatt mindenüvé utánuk küldjük a lapot, ha mindjárt többször változnék is a hely.

— József királyi herceg emlékezete. A holnap közgyűlés tárgysorozatában a kegyelet hurjait József kir. herceg emlékezete pendíti meg. A tanács azon indítvánnyal járul a közgyűlés elé, hogy József kir. herceg emlékezetét, aki mindenkoron különös jóindulattal viseltetett Debrecen iránt, — jegyzőkönyvbe iktassák, s József kir. herceghez részvétiratot intézzenek.

— Az új József kir. herceg. Kis-tapolcsányból jelentik, hogy a király megengedte József Agost kir. hercegnek, hogy ezentul csupán az egyik nevét használva, József kir. hercegnek nevezze magát. A kir. herceget e királyi elhatározás kérésére bizonyára az a forró szeretet indította, amelyet boldogult édes apja s az tisztelet, amelyet nagynevű öse, József nádor iránt érez. De megnyilvánul elhatározásában a magyarság iránt való amaz érzés is, mely immár elválaszthatatlan a József kir. herceg nevtől, s amely mindnyájunk szívében a hála és benső ragaszkodás visszhangját ébreszti fel; azonkívül zálogul szolgál a tönkes ur elhatározása annak is, hogy magasztos és nagy terhekkal járó feladatát édes apjának és ösének nagy nevéhez méltó módon fogja betölteni. Minden magyar ember szíve örvendő és reményteljes dobogással fordul az új József kir. herceg felé.

— Természet tudósok a Hortobágyon. Tegnap reggel indultak el külön vonaton a külföldi vendégek a Hortobágy megtekintésére. Gyönyörű, napfényes idő kedvezett a kirándulásnak, s Debrecen város vendégszeretete biztosította a vendégeket ar-

ról, hogy a Hortobágyon hasznosan és kellemesen töltsék el az időt. Megérkezésük után után nyomban kocsira ültek a tudósok, s délután két óráig fáradhatatlanul éltek tudásszomjuk kielégítésének. Megtekintették a város ménesét, gulyáját, beható tanulmány alá vették a Hortobágy flóráját, szóval élvezetet találtak mindenben, a mi a Hortobágyon található volt. Ezuttal a délibáb sem maradt el. A tudósok alig tudtak betelni szemlélésével. Két óraker ebédhez ültek a kirándulók, melynek folyamán számos felfelköszöntöben dicsőítették az elfogulatlan külföldet, a magyar vendégszeretetet stb. — Délután öt óraker visszatért Debrecenbe az egész társaság, s itt megtekintették még a pallagi gazdasági tanintézetet, s a Nagyerdőt. A tudós vendégek ma reggel hagyták el Debrecen.

— Kaszanyitzky Endre temetése. Tegnap délután öt óraker helyezték örök nyugalomra Kaszanyitzky Endrét. Temetésén Debrecen kereskedővilágának színe-java megjelent, hogy tiszteletük adóját utolsó útján lerójják emlékének. A holtas kocsit a rokonok, ismerősök és tisztelők koszorú borították. A gyászszertartást Materny Lajos esperes végezte.

— Miniszteri levelek. A mai teljes tanácsülés miniszteri levelekkel is foglalkozott. A „megboldogult“ kormány bucsuzott Debrecenről. Tudomásulvétel javasol a tanács. Az „új“ kormány beköszöntő levelei már nem részesülnek hasonló, mérsékelt jóindulatban. A tudomásulvétel mellett azt javasolja a tanács, hogy a szokásos üdvözlést ezuttal mellőzzék.

— Újságírók szervezkedése. Az ország minden részéből összegyűlt újságírók vasárnap délután tartották értekezletüket Szegeden. Az értekezlet, a melyen mintegy hatvan napilap volt képviselve. elnökévé Tiszti Lajost választotta. A megjelenteket az újságírók nevében Szakács Andor szerkesztő üdvözölte. A gyűlés Sass Edének és a szegedi újságíróknak a kezdeményezésért köszönetet szavazott. Azután Róna Lajos előterjesztette memorandumát, — a mely az újságírók — anyagi- és erkölcsi helyzete javításának módozatait körvonalozza. A gyűlés Palóc László, Balassa Armin, Stauber József, Biró Pál, Kunc Jenő, Ujlaki Antal, Ujváry Péter stb. hozzászólása után a javaslatot elfogadta, kimondván az országos szervezkedés szükségét és bizottságot küldött ki a végleges javaslatra. A bizottság a kiadókkaal érintkezésbe fog lépni, hogy a felmerült kérdéseket kölcsönös egyetértéssel oldják meg.

— Sáska irtás a Hortobágyon. — A Hortobágyot megtekintő természet tudósok nagy megdöbbenéssel látták, hogy mily méretetlen tömegű sáska fenyegeti veszedelemmel Hortobágyot és környékét. Bár az irtást eddig nagy apparátussal folytatták, s a város a földmivelési kormányval együtt mintegy 80,000 koronát folyósított az irtás céljára, a sáskát teljesen kipusztítani nem tudták. A sáskák már annyira fejlődtek, hogy repülni kezdenek, s így az irtást tovább folytatni nem lehet. Feltétlenül szükséges, hogy a tanács erélyes felszólítással hívja fel a földmivelésügyi minisztert, hogy jövőre minden eszközzel jöjjön segítségére, mert ha a sáskákat teljesen ki nem irtják, a Hortobágy s a szomszédos vidékek méretetlen károkat fognak szenvedni.

— Utcasprók drágasági pótléka. Miután a napidíjasok drágasági pótlékát már megszavazták, a kínálkozó alkalmat felhasználták az utcasprók is, s azon kérelemmel fordultak a városi tanácshoz, hogy drágasági pótlék iránti kérelmüket a közgyűlés előtt pártolja. A városi tanács a kérelmet azzal a

javaslatlalt terjeszti a közgyűlés elé, hogy az utcaspróknak július 1-től az év végéig havi négy korona drágasági pótlékot szavazzon meg.

— Hortobágyi lóvásár. Miután erősen közeledik a hortobágyi vásár napja, az érdekelt felek lépéseket tettek arra nézve, hogy a hortobágyi vásárról lovakat szállíthassanak Ausztriába. A földmivelésügyi miniszter erre vonatkozólag most táviratban értesíti a városi tanácsot, hogy az osztrák belügyminiszter a lovaknak a hortobágyi vásárról Ausztriába szállítására csakis esetről esetre kérendő engedélyek megadását helyezte kielátásba s felhatalmazta a magyar földmivelésügyi minisztert, hogy azon esetben, ha rühkór elhurcolásnak veszélye kizártnak tekintendő, adja meg a szállításra az engedélyt azoknak, akik ezért rendeltetési hely és darabszám megjelölésével külön hozzá folyamodnak.

— Jóna Dániel temetése. Nagy és általános részvét kísérté utolsó útjára Jóna Dánielt is. A gyászszertartást a délután négy óraker megtartott temetésen Dicsőfi József lelkész végezte.

— Az új társadalmi jelszó. Szivekbe legyökerezett, a legnemesebb érzés melegéből fakadt egy új társadalmi jelszó: a tüdőbetegek megmentése. Jóleső érzéssel adunk erről mert részben szünetben való agitációnak nagy sikere, hogy a népmentés érdekében a mi patriáinkon is egy erőteljes társadalmi mozgalom indult meg. Előkelő urasszonyok járnak a városban és megyénk több helyén a „József kir. herceg Szanatórium Egyesület esdőszávával“, melyen a társadalom jobbjai készek minden jó szívet: lépjenek be négy, avagy két koronás tagsági díjjal abba az emberbaráti ligába, amely liga a tüdőbetegek megmentése, a nagy embermentő cél és nemzeti veszedelem elhárítása zászlaját lobogtatja. Néhány adatot közölhetünk is: Baján rövidesen százou felüli tagot toborzott négy lelkes urnő: Hegedüs Aladárné, Koller Imréné, Alföldy Lajosné és Lamberger Albertné urnő. Hatvanból 40, Jeszenszky Sándorné. Brassóban 78, Láme Emi. Ujverbácon 52, Kollas Sándorné. Vespéremben 88 tagot gyűjtött, de ki tudná elbeszélni, hiszen ezek és ezek sorakoznak az embermentő ligába. És így is van jól! Így érünk célt. Isten áldása legyen a magyar urasszonyok minden lépésén.

— Báró és lapszerkesztő botránya. Az „Aradi Hirlap“ legutóbbi számában a lap munkatársa Németh István Eletpálya cím alatt a következő apróságot tette közzé: A fiatal Bánhidy bárót egy társaságban megkérdezi egy idősebb ur:

— Milyen pályán működik tisztelt uramöcsém?

— Nyárou tennisz, télen pedig korcsolya pályán, felelt rá a fiatal báró.

Bánhidy Antal bárót bosszantotta, hogy a fiát, Bánhidy József bárót is megréfélták. Este negyed tizenéy óraker telefonált Schröder Béla, az „Aradi Hirlap“ felelős szerkesztőjének lakására, ahol a szerkesztő neje ment a telefonhoz, mert a férje már lefeküdt. Schröder Bélané nem értette meg a beszélőt s ezért odaszólitotta férjét a telefonhoz, a ki a bárót az ügy miatt így próbálta megnyugtanni:

— Ugyan kérem, szólj közbe Schröder Béla, az az egész csak tréfa. Oszintén megvallva, még nem is olvastam.

— Hát a fiam majd elvégzi a maga dolgát, amennyiben holnap ki fogja hívni önt. De mivel tudom, hogy a dolog én miattam történt, én inzultálok önt.

— Hol és mikor báró ur? — kérdezte Schröder.

— Miért? Ez önnek nem elég?

— Nem. Telefonon nem lehet inzultálni. Ugy szoktak inzultálni valakit, hogy pofon ütök. Tehát vagy ön üt engem, vagy én ütöm önt pofon. Hol és mikor találkozhatunk? . . .

— Hát kérem . . .

— Egy fél óra múlva a Fehér Kereszt télikertjében. Most van negyed tizenegy, felöltözöm és háromnegyed tizenegykor ott leszek — szól Schröder.

A telefon beszélgetés ezzel véget ért. Fél óra múlva, a mint a megállapodás történt, Schröder Béla bement a Fehér Kereszt téli kertjébe, ahol Bánhidy Antal a jobboldal felső sarokasztalánál ült. Schröder Béla odament hozzá, köszöntötte, letette kalapját az asztalra és megkérdezte:

— Ön inzultálni akar engem?

— Igen, — válaszolt Bánhidy és felállott.

Erre Schröder arculította Bánhidy bárót, a ki bottal ütött reá vissza. Schröder a botot a levegőben elkapta, mire ökre mentek. Schröder az asztalra dobta a bárót, úgy hogy az asztal összetört. A verekedés közben Schrödernek a kalapja állandóan a balkezeiben volt. A dulakodókat Lits Antal hírlapíró és az étterem főpincére választotta szét nagyon hezen.

A verekedés után Schröder, a ki ekkor már körülbelül tíz lépésnyire volt Bánhidytól, izgatottan így szólt:

— Ezzel el van intézve az ügy.

— Még nincs elintézve, felelt Bánhidy.

— Tudom, hogy véglegesen nincs elintézve, mondta Schröder. Azt is mondhatom, hogy kettőnk közül az egyik meghal! Most pedig el lehet menni.

Bánhidy Antal báró ezután eltávozott a télikertből, Schröder szintén elhagyta a helyiséget.

Bánhidy Antal báró még az éj folyamán provokáltatta Schröder szerkesztőt, Tallián Andor honvédszáz alezredest és Blaskovich Ernő utján. Schröder segédei Sugár Jenő és Lang Oszkár. A segédek vasarnap találkoztak s megállapították a hétfőn reggel 7 órakor tartandó párbaj feltételeit. A feltételek a következők: pisztolypárbaj háromszori golyóváltással 20 lépés távolságról, minden lövés után pisztoly- és helyesere. Amennyiben ez eredménnyel nem vezetne, kardpárbaj, könnyű bandagezzal végkimerülésig. Schröder oly erővel inzultálta báró Bánhidyt, hogy karján egy ina megszakadt. A kardpárbajt e miatt esetleg elhalasztják, de a pisztolypárbajt okvetlenül megtartják. Bánhidy fia és Németh István, hírlapíró párbaját elhalasztották.

— **A párbaj ellen.** Az Országos Párbajellenes Szövetség átiratban üdvözölte dr. Giesswein Sándor országgyűlési képviselőt abból az alkalomból, hogy a büntetőtörvénykönyv párbaj szakaszainak szigorítása iránt törvényjavaslatot nyújtott be. Giesswein az üdvözlést megleghangú levélben köszönte meg, a melyben többek közt ezeket írja: „Kezdetől fogva hazafias kötelességemnek tartottam ezt a humánus eszmét csekély erőmmel szolgáltni, melynek érdekében a Párbajellenes Szövetség zászlót bontott s az a kedves elismerés, melylyel a nagyérdemű Szövetség közgyűlése tőrekvésemet kitüntette, egyrészt arra buzdít, hogy é némes küzdelemben minden erőmet felajánljam, másrészt pedig azzal a biztató reménnyel kecsegtet, hogy a t. Szövetség és a magyar társadalom támogatására számíthatok.

— **A „Kossuth Dalkör”** 1905. évi július hó 2-án, vasárnap Kőker Gusztáv kar-nagy vezetése és Veres Tóni zenekarának közreműködése mellett a „Nagyerdei Vigadó”-ban tartandó zártkörű dalestélyt rendez. Belépő-díj személyenként 2 kor., család-jegy 3 személyre 4 kor. Kezdeté este 8 és fél óra-kor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. A dalestély műsora a következő: 1. Nyitány, előadja Veres Tóni és zenekara. 2. Honvédzászló, Kernertől, előadja a dalkör. 3. Magyar népdalok, fuvolán zenekísérettel előadja Nagy Gyula működő tag. 4. Népdalegyveleg, Gaáltól, előadja a dalkör. 5. a) Rákóczi kesergője, b) Kuruc dalok, Szügyitől, előadja a dalkör. 6. Kossuth induló, Mértitől, előadja a dalkör. Műsor után tánc.

— **Sertésvész.** A mezőrendőrkapitány a következő közérdekű hirt adja közre: „Mintán a VIII-ik körzet sertésvész miatt május

30-án zár alá vétetett, a sertésvész a baromvásártérre helyeztetett át. Most azonban az V-ik körzetben is fellépett a sertésvész, így a baromvásártéren a sertésvész a vész megszüntéig meg nem tartható. Tudomására hozatik tehát a közönségnek, hogy a hatóság további intézkedéséig sem sertésvész, sem heti malacvásár Debrecenben nincs. Debrecen, 1905. június 21. Dr. K. Tóth Mihály mezőrendőr-kapitány.”

x **Használja a híres Hajdusági padrót.** Egy doboz 50 fillér. Kapható Grosz Nagy Ferenc gyógy-szerésznél Debrecen, Kossuth-utca Arany-egyszaru-gyógyszertár.

x **A legszebb menyasszonyi és alkalmi ajándék-tárgyak olcsó beszerzésére előnyösen ajánljuk Mentze Henrik ujdonságok áruházát a Piac- és Szent-Anna-u. sarkán.**

x **Speciálista** férfi, fiu és gyermek szalmakalapokban Fekete Jakab férfi divat kereskedő Debrecen.

x **Hölgyek** tanácsot és segílyt nyerne, szülés esetén felvétetnek, a legnagyobb titoktartás mellett, egy intelligens gyakorlott szülésznőnél. Kényelmes lakás. — Orvosi felügyelet. Cím a kiadóban.

x **500 drb.** minta érték nélküli zacskó félárban eladó. Cím a kiadóhivatalban.

x **Postakönyvek** félárban. Cím a kiadóhivatalban.

TÁVIRATOK.

A politikai válság.

Budapest, június 27. Politikai körökben érdekes hír terjedt el. Arról van szó, hogy Khuen Héderváry gondolkozásmódja azóta, a nőta visszavonult, teljesen megváltozott. Egy vezérlőbizottsági tag erre nézve azt mondja, hogy Héderváry most teljesen szakított Tiszával és minden befolyását érvényesíti, hogy a magyar válság a koalíció álláspontján kedvezően oldassék meg. Erre nézve a budapesti körök azt is tudni vélik, hogy legközelebb Tiszát, Andrássyt Bánffy, Zichy Aladárt, Tomasiest volt horvát minisztert fogadják a király kihallgatáson.

Szél homo regius?

Budapest, június 27. Miután Andrássy Gyula gróf tiltakozik napok óta az ellen, mintha neki az az új kibontakozásban valami része volna, és mivel fejérvárynak kijelentette, hogy nem hajlandó a koalíció támogatása nélkül a kibontakozás munkálatait vezetni, fejérváry Széll Kálmánhoz fordult, s ennek folytán állítólag negyvennyolc óra alatt Széll Kálmán homo regius ként jön Budapestre, és kísérletet tesz arra, hogy a király ismeretes álláspontja alapján alakuljon alkotmányos kormány. Ha ez nem sikerül, átmeneti kabinetet alakítanak amely bizottságot fog küldeni, mely hivatalos lesz az osztrákok bizottságával együtt a kiegyezést revideálni. Ezek a tervek meg megerősítésre szorulnak.

Belépések a függetlenségi pártba.

Budapest, június 27. Szentiványi Arpád bejelentette a függetlenségi pártba való belépését. Bottka és Pattyánszky ma lépnek be a függetlenségi pártba.

Gróf Lónyay meghívása.

Budapest, június 27. Budapesten az a hír terjedt el, hogy gróf Lónyay Elemért, Stefánia özvegy trónörökösne férjét meghívták a norvég trónra. Ezt a hirt azonban mindezeideig nem erősítették meg.

Törvényszék.

Rablók az esküdtek előtt. (Esküdt-széki tárgyalás.) 1905. február 13-án este 6 óra tájban kellemetlen vendégei voltak Hajdubagason Győri Lajos koreszmárosnak. Három álarcos rabló tört be hozzá, s fegyvert szegezve mellének, pénzt követelték. Győri nagyon megijedt, s összes készpénzét, mintegy 30 koronát, át is adta a rablóknak, akik a zsákmánnyal eltávoztak. Még az napon este 11 óra tájban ugyanezen álarcos rablók betörték Sarádon Vas Gergely gazdálkodó lakásába is és pénzt követeltek tőle.

Vas nem engedett követelésüknek és széket ragadott fel, hogy a rablók felé sujtson. Ezek egyike erre rálőtt Kasra, aki holtan terült el. A lövés zajára a házbeliék is felébredtek, s Vas András, a Vas Gergely fia fegyvert ragadott és a menekülő rablókra lőtt, de a sötétben nem talált. A esendőség a nyomozás során letartóztatta Linka Barát József 26 éves, ifj. Létei János 24 éves és ifj. Zdroha Dániel 19 éves napszámósokat. Bár mindhárman tagadták a terükre rótt bűncselekményeket, a terhelő adatok szerint bűnösségük kétségtelen.

Ennek a bűnpernek tárgyalását tegnap kezdte meg az esküdt-szék. A tárgyalást Oláh Miklós törvényszéki bíró vezeti, szavazó bírák Tatay Ferenc és Tóby István. Jegyző Apostol Emil. A vádhatóságot dr. Bálint Zsigmond alügyész képviseli; a védelmet Konrad Sámuel, Vályi Nagy Gusztáv és dr. Lukács Béla ügyvédek látják el. Rendes esküdtek: Végh János, Stiber János, Szabó Kálmán, Vibárik János, Csengeri Ferenc, Kutron Miklós, Püspöki Lajos, Ormós Gábor, Bernfeld Sámuel, Rosenberg Emil, Galgári Márton és Szombati Gusztáv. Pótesküdtök: Dusa József, Varga Imre, Zelinger Ede és Tordai Ferenc.

A tegnapi nap folyamán a három vádlottat hallgatták ki elsőben. Mindhárman tagadtak mindent. Ma délelőtt a tanúk kihallgatását kezdték meg, akik kivétel nélkül terhelően vallottak a vádlottakra. A bűnperben ötven tanút kell kihallgatni s így itélre valószínűleg csak pénteken kerül a sor.

Eötvös Bálintot újra elítélték. A budapesti bír. ítélőtábla első büntetőtanácsában Frenreisz István elnök ma délben hirdette ki a másodfoku ítéletet Eötvös Bálint bűnygyében; az ítélethirdetést nagy közönség hallgatta végig. A kir. tábla esalás büntette helyett a 355. §-ba ütköző sikkasztás büntetetté állapította meg, melyet a vádlott azzal követett el, hogy a Kacsián Károlyné tulajdonát képező 84 000 kor. jogtalanul eltulajdonította. Ezért a kir. tábla Eötvös Bálintot három évi börtönre, tíz évi hivatalvesztésre és polikái jogainak ugyanilyen időtartamra való felfüggesztésére ítélte.

REGÉNY-OSARNOK.

Apáca és kegyenonó.

Regény a bécsi életből.

Magyarosította: Szabó Antal. 32

Tegnap az éj királynője volt, ma pedig az ártatlanság angyalruhájába öltözködött. Hőfőher ruhában dőlt végig a pamlagon, szép fejét telt karjára fektetve, s a rábizott szerepre gondolt.

A kísértő szerepe volt az, mert hogy az elveszett gyűrű története rege volt, csu-

pán arra kigondolva, hogy Hohenau Hermannt kelepcebe csalja, azt t. olvasóink bizonyosan kitalálták már.

De bármennyire elfajult volt is a nendorfi kedves gyermek, még sem volt annyira rossz, hogy szívdobogását ne érezte volna, ha azon feladatra gondolt, melynek megoldása reá bízott.

Ugyan mit véthetett e szép ifju Erlenstein ellen, hogy ez őt vagyonától, becsületétől megfosztani akarta?

— Hiszen tegnap oly barátságosan köszöntötték egymást a színházban, oly melegen szorítottak kezét; — talán az egyik ép oly tettét, mint a másik, — gondola.

— Különbem nekem nem szabad kérdőzködnöm, nem szabad őt kimélnem, hanem csak vakon engedelmeskednem, s őt oly kíméletlenül megmontanom, mintha a bíró, vagy a hóhér keze volnék.

— Keresztuttra vezettek engem, jobbra a nyomor, balra a jólét vár reám. En e baloldali utra tértem, bár az tekervényes, mint a kigyóé.

S ha ezen uton ismét a bűnnel találkozom, nem fognak engem meglátni, mert köztem és a törvény közt egy arany hegy áll...

Ilyen és ehhez hasonló gondolatok cikálták át az érdekes kalandornő fejcsékjén, a mint a szobaleány egy picit, de kitanult Hohenau és Preller urakat jelentette.

— Egy percre Lisette, — suttogá a hölgy. — Nézd reám, elég halvány vagyok, hogy úgy néz ki, mint a ki egy gyötrelmekkel teljes éjt kiállt?

— Sőt még halványabb ön urnóm, majdnem oly halvány, mintha talán boldogság és kéjmámorteljes éjt élt volna át, — mondá Lisette nevetve.

— S öltözésem?

— Ó az annyira művészi, hogy már az maga a legbüszkébb arszlánt megszeli-díthetné.

Signora Camilla egy intésre, kit ezentul csak a kaladornőnek fogunk nevezni, Lisette a két ur elébe szökdecselt, megnyitotta előttök az ajtót, s könnyed térdhajtással suhant el előttök.

— Mily kegyetlen ön, hogy eddig varakoztatott engem! — kiáltá az ifju hölgy az ügynöknek, hirtelen felemelkedve, mintha Hohenaut észre sem vette volna. — Mióta drága anyámat eltemették, nem volt oly kínos éjem, mint ez a mai.

— Valóban, szép szemei még most is könnyekben usznak Signora?

— Fájdalom én nem; de itt hozon azon szerencsét, ki személyesen jött, hogy a talált ereklyéért jutalmát elvegye.

Csak most vetett egy futó pillanatot Camilla Hohenau urra, azután zavarodottan igyekezett elpirulni, s valóban, félnksége oly természetes volt, mint egy serdülő leányké, ki a növeldeből először lép ki a nagyvilág színpadára.

Hohenau egy rózsát vett ki kebeléből, s átnyújtá azt a fiatal hölgynek.

— Nemcsak a rablott tárgyat, hanem a rablót is hozom kegyednek, Signora. Ennek szirmai közt meg fogja találni azon gyűrűt, mely tündöklő szeméibe könnyeket csalt. Ne büntesse szigoruan a rózsát, mert csak ennek köszönöm ezen pillanat édes boldogságát, szép Signora!

Camilla gyorsan kikereste a gyűrűt a virág szirmai közül, figyelmesen vizsgálta azt, aztán örömteljesen szorítá azt ajkaihoz, s a legelbajolabb arccal fordult Hohenauhoz.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Allásfoglalás a Szerbiával kötendő kereskedelmi szerződéssel szemben. Azon fontos alkalmából midőn a Szerbiával kötendő kereskedelmi szerződések megkötése küszöbön áll, a temesmegyei gazdagylülés közgazdasági szakosztálya gazdasági érdekeinek megvédése ügyében a következő indítványt terjesztette az igazgató választmány elé:

mondja ki a választmány, hogy indítványt terjeszt az igazgató-választmány elé

oly értelemben, miszerint irjon fel az egye-sület a kormányhoz és kérje:

miszerint hazai állattenyésztésünk kellő megvédetése céljából szükségesnek tartja, hogy az állatbehozatal korlátozása tekintetében az országnak teljes szabadsága biztosítottassék és ezért állategészségügyi egyezmény a szomszéd Balkán államokkal, nevezetesen Szerbiával ne köttessék és hogy a keleti államokkal kötendő kereskedelmi szerződésekben az agrár-érdekek legalább oly mértékben érvényesüljenek, mint amelyeket nekünk Németország engedélyezett.

Kéressék fel a kormány:

a) a határszéli törzskönyvek szigorubb ellenőrzésére;

b) a határesendőrség szaporítására és különösen a Szerbiából állatsempészes megakadályozása szempontjából a dunai szigeten való elhelyezésére;

c) a felfedezett állatsempészetnél is minél nagyobb tettenézési jutalék adassék;

d) a vámhivatalok az egyes határállomásokon ne bent a községekben, hanem kint a rakodó parton állittassanak fel;

e) a Szerbiával kötendő új vámszerződés megkötése alkalmával a jelenleg, határforgalmi kedvezményben részesülő tojás, tejtermékek, friss hus 4 kgig és kisebb mennyiségben kertitermékek és élő szárnyasok, legeltetésre áthajtott állatok, tengeri, árpa, zab, tatárka, köles, buza, kétszeres, rosz aszalt szilva, szilvaiz, szilva, pálinka, borra vonatkozólag a vámkedvezmény teljesen megszüntetendő s csak a teljes szerződéses vámtételekkel sujtandók;

f) a budapesti vesztgállomásoknak határhelyekre vagy vidéki városokba való helyezése semmi körülmények között ne engedélyeztessék;

g) mondassék ki törvényhozási intézkedés, miszerint a budapesti vesztgázár elkerülésével még azonnali levágás céljából sem engedhető meg állatoknak más városokba való szállítása;

h) kéressenek fel a vármegye összes országgyűlési képviselői, miszerint összes befolyásukat latba vetve, az előző kívánások teljesítését úgy a kormánynál, valamint a képviselőházban is szorgalmazzák.

A választmány a közgazdasági szakosztály javaslatait mind magáévá tette.

Kereskedelmi öszeköttetésünk Japánnal. A Magyar Királyi Kereskedelmi Múzeum a tokiói cs. kereskedelmi múzeumtól értesítést kapott, mely szerint ez az intézet értesítésekkel szolgál mindazoknak, akik japán kereskedőkkel és gyárosokkal összeköttetésbe lépni óhajtanak; árumintáikat kiállítja a mintatárában, venni szándékozók japán termékekből és gyártmányokból mintákat küld és hiteles értesítést ad Japán kereskedelmi és ipari viszonyairól. A prospektust, mely Japán kereskedelméről statisztikai adatokat is közöl, a Kereskedelmi Múzeum az éroeklódók rendelkezésére bocsátja.

A gyanus gombák megvizsgálása.

A földművelésügyi miniszternek a mezőgazdasági termények, termékek és cikkek vizsgálata tárgyában kiadott rendeletei értelmében a gyanus gombafélék megvizsgálását is a magvizsgáló és vegyikísérleti állomások végezték. Tekintettel arra a körülményre, hogy a gombafélék vizsgálata különös szakképzettséget igényel, a belügyminiszter Mágócsy Dietz Sándor egyetemi tanárt kérte fel a szóban forgó vizsgálatok végzésére, aki ezt el is vállalta. Az e tárgyban kiadott rendelet részletesen körülírja azokat a feltételeket is, amelyek szerint be lehet a gyanus gombaféléket és gombamaradványokat vizsgálatra küldeni. A vizsgálatot végező tanár díjazásra nem tart igényt, csupán a segédkező szakérők részesülnek mérsékelt díjazásban.

A budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok jelentése.

1905. június 27.

A) Hizott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Öreg közép (páronkint 300—400 kgr-ig terjedő sulyban) —

fillérig. Fialat nehéz (páronkint 320 kgramm felüli sulyban) 140—141 fillérig. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogramm terjedő sulyban) 140—141 fillérig. Fialat könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő sulyban) 139—140 fillérig. — II. Magyar s z e d e t t: Nehéz (páronkint 280 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Közép (páronkint 240—280 kilogramm sulyban) — fillérig. Könnyű páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — III. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli sulyban 142—143 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm terjedő sulyban) 141—142 fillérig. Könnyű páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) 139—140 fillérg. IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (páronkint 240 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. Könnyű páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. A hizott sertés üzletirányzata élénk.

Szmirnák

Fürdőszезonra ! !

A hölgyek figyelmébe ajánljuk jó színtartó himző selymek, pamutok, jávák, con grék, himző posztók, előrajzolt és kezdett futók, milliök.

A himzéshez és mindennemű női kézimunkához hozzávalót legjutányosabban és legjobbat egyedül csak

Füstös Testvérek

női kézimunka és szakértően vezetett nagyválasztéku előnyomda üzletében szerezhetők be.

Piacz-utca 12. szám.

Uj kézi munka-szövetek.

RONCEGNO-FÜRDŐ.

Vasuti állomás 535 méter magas a tenger színe felett. Ásvány és minden modern fürdők és kurák. — Grand hotel des Bains, elsőrendű szálloda 200 szobával, táncteremmel és minden kényelemmel berendezve. Arnyas nagy park, illatos, portmentes levegő. Tézene, mindenféle nyári sportok. Nyári hőmérséklet 18—22°. Idény tart május 20-tól október 15-ig Prospektust kívánatra küld a Fürdőigazgatóság, Roncegno, Délfról.

699—1905. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreceni kir. jbiróságnak V. 1469—1905.—2 számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Fein Emma részére Rosenberg József debreceni lakostól 1000 kor. tőke, ennek 1905. évi május hó 1 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 100 kor. 16 fill. perköltség erejéig 1905. évi május hó 16-án bíróilag lefoglalt és 2052 kor. becsült árú-állvány, asztal és tükör, valamint a zártgondnoki kéz alatt levő szövet árukból álló ingóságok 1905. évi június hó 28-án délelőtt fél 10 órakor kezdetét veendő és Debrecenben Kossuth u. 8 sz. a. továbbá a Zárgondnok által magához szállított azon áruk, melyeket a város gazdai hivatal udvarán, a Louis Warberg 45 kor. 60 fillér követeléseerejéig is megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debrecen, 1905. évi június hó 5-én.

Bódogh Zsigmond,
bírói kiküldött.

Buziás fürdőn

Medico-mechanikai Zanderintézet

szívbetegnek részére.

NYITVA: május 15-től
szeptember 15-ig.

Vezető orvos: DR. SUGÁR REZSŐ.
Szívbántalmak szakorvosa: NŐORVOS.

Csehországban az égeri
BARENTHÉR-féle SZÖNYEGGYÁR FELOSZLÓTT,
árakészletét megvettük és
rendkívül olcsó áron
árusítjuk el.

Tapestry futó szőnyeg 85 kr
Velvet nyírott „ „ 1 frt 75 „
200/300 cm. Tapestry „ 13 „ 50 „
Egy teljes Szőnyeg-
behuzat divánra 9 „ 50 „

Bosznay J. és Társa

szőnyegháza
Debrecen, Kossuth-utca 5.

A legjobb és legolcsóbb jó
jó ivó vizű kut-
fúrákat, hely-
ben és vidéken jótállás mellett, több-
féle szivattyukat nagy választékban,
a legolcsóbb árak mellett készítik,
ugyszintén vízvezetéseket és
szivattyukat jutányosan ja-
vitok. Cséplő garnitúrákat
és mindenféle gazdasági
gépeket gyorsan s előnyös
árért javítok.

A n. é. közönség becses pártfogá-
sát kérve, vagyok kiváló tisztelettel
Ehrenreich Sámuel,
Széchenyi-utca 44. sz. alatt.

Megérkeztek!!

a tavaszi időnyre a legújabb
Női divatszövetek,
Gyapjú és bordúros De-
lalnek 50 krtól feljebb,
Bluse selymek,
Divatos ruhadíszek, Csp-
kék, szalagok és belés-
Aruk

Szabó Lajos Fiai cégnél

Debrecen, Rózsatér.

BALATONFÜRED.

Gyógyhely és tengerfürdő Veszprémmegye. Posta, távirta és telefon helyben.
Elsőrangú fürdőintézet. Fürdőidény május 28-tól szeptember végéig.

Tiszta, ózondus, enyhe, egyenletes tóparti levegő, égvényes, sós, szénsavas, vasas gyógyforrások, juhsavó-, tej- és szőlőxra. — Masszás. Szénsavas meleg pezsgőfürdők Schwartz-rendszer szerint. — Szénsavas hidegfürdők, Gőzfürdő, zuhanyok, balatontavi hidegfürdők és uszodák. Orvosi tekintélyek által igen ajánlva: vérszegénység, görvél, gümőkór, esuz, köszvény, légzőszervek hurutos bántalmi, rekedtség, vérköpés, gyomor- és bélhurut, máj- és lép-vérbőrség, női bajok és idegbántalmakban. Hegyek által védett gyönyörű fekvés, díszes és célszerű berendezésű gyógyterem, sétacsarnok, árgyékos sétányok, lombos park, fenyves liget, térczene, naponta színelőadások, hetenkint táncmulatság élvezetes kirándulások, séta csolnokázás. Elegáns lakások, csinos nyaralók. A szobák ára 80 fillértől 10 koronáig. Június 16-ig és augusztus 21-től a szezon végéig a lakások 30%-al olcsóbbak. Napi ellátás személyenként 4 koronától, Vasuti állomások: Siófok és Veszprém. Siófokról gőzhajón 1 óra. Veszprémtől bérkocsin 1 1/2 óra. Vasuti szezonjegyek 33 1/2%-os kedvezményvel, menettérti jegyek 3 napi érvényességgel féláron kaphatók. A fürdőintézet rendelő főorvosa: **Dr. Huray István**, kir. tanácsos. Lakásmegrendelések, előleg beküldése mellett. **Lingl Valérián** fürdőigazgatóhoz intézendők Balatonfüredre. A balatonfüredi ásványviznek, mely mint étrendi víz is igen kedvelt, főraktárosa: **Edeskuty L.**, udvari ásványvizszállító **Budapesten**. Ezenkívül kapható a balatonfüredi kutkezelősnél, **Szemeroy Jánosnál Veszprémben** és **Simon Györgynél Székesfehérvárott**. Prospektussal ingyen szolgál a fürdőigazgatóság.

Elsőrendű gyár

Én svájci himzések eladására

keres hölgyeket, kik nagy ismeretséggel bírnak és himzések, betétek, blusok, zsebkendők stb. minta szerinti eladásával foglalkoznának, magas jutalék mellett. Az árak osztrák értékűek. Az áru bér- és vámmentes. Magyar levelezés. — Jelentkezhetni: „Za G. 732“ jelige alatt **Mosse Rudolf** hirdetési irodájában **Szt-Gallen, Schweiz**.

Magyar orvosok! Csak magyar fürdőt ajánljatok!

BÁRTFA GYÓGYFÜRDŐ

Fürdőidény máj. 15-től szept. 20-ig.

Kárpáti gyógy-, üdülő- és fürdőhely, 382 m. a tenger színe felett. Posta, távirta és vasútállomás. Gyorsvonatokhoz közvetlen kocsik, Ó. es. és kir. Felső Erzsébet királynő tartózkodási helye 1895-ben. Pompás szállodák, gyógyház, magánvillák, éttermek és kávéházak. Magánfogatok részére istállók és kocsiszínek. Lawn-tennis-pálya. Gyermek játszóhelyek. Villamos-világítás. Clubélet (Bártfafürdői Park-Club). Könyvtár, társalgó- és zenetermek. Pompás turisztika. Vadászterület. 6000 hold gyönyörű fenyveserdő.

Gyógyjavallatok. Vérszegénység, oly idegbajoknál és gyengeségeknél, melyek vérhiányon, vagy kimerülésen alapulnak; női ivarszervek különféle bajainál, sápkór, vérhiány; terméketlenség, magtalanság és tehetetlenség; kimerülésnél súlyosabb betegségek után, váltóláz, görvél és angol-kór; a szívnek megbetegedéseinek. **Egyedül álló utókúra** karlsbadi, marienbadi, halli, lipiki fürdők használata után. **ORVOSOK:** Tiszti főorvos: **Dr. Hintz Henrik** közeg. tanácsos továbbá **Dr. Blumenfeld Armin**, **Dr. Kanárik J.**, **Dr. Szörényi Tivadar**, **Dr. Grossmann Dezső**, **Dr. Cséri János**, **Dr. Györi Ilona** rendelő orvosok Az elmúlt évadban a vendégek száma 5000 volt

Országos hírű modern hidegvizgyógyintézet! három ásványvizfürdő! Hideg és meleg ásványviz. Telített szénsavas fürdők Nauhelm-kúra. Magyarország legkiválóbb szivgyógyfürdője. Villany, fenyő és vasláfürdők (bártfai vasláfürdő) Ivókara: (Egvényes, sós, vasas vizek, könnyen emészthetők!

Orvos-forrás felülmúlja mindenben a Selters-vizet!

Villamos gyógykezelés, massage, tej-, savó- és kefir-kúra. Pormentes, ózondus hegyi levegő. Fenyvesek által terjesztett üdítő balsamos illat. — Pensió elő- és utóidényben 8 korona, főidényben 12 korona.

Felvilágosítás és prospektussal készségesen szolgál a fürdőigazgatóság Bártfafürdő.

Szliács-Acélfürdő

(Felsőmagyarországon.)

Az egyedül ismert, szénsavdus vasforrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra.

Szezon: május 15-től szeptember 30-ig.

Felülmulhatatlan vérszegénység, sápkór, máj bajok, hátgerinc- és idegbajok, bénulás ellen, átszenvedett betegség és erős munkáság után.

Dr. Rhorer Aladár hiv. fürdőorvos és Dr. Stern J.

Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át onnan 5 óra, Szliácsról falragaszok minden nagyobb vasúti állomáson vannak kifüggesztve. Kimerítő fölvilágosítást és prospektust utazás lakás árkedvezményről az első és utolsó utasoknál ad.

Fürdőigazgatóság, Szliács. (Zólyom megye.)

GLEICHENBERG

Gyógyhely

Gyógyjavallatok: a légzőszervek húrdéseinél és azok következményeinél, különösen asztmánál, az emésztési szervek szivizmok, a vesék és a hólyag megbetegedéseinek, vérszegénységnek.

Gyógyítóeszközök: Az elismert gyógyforrások Konstantin és Emmaforrás (alkalium-riat, savanyuvíz). Diétetikus asztalital-Jánoskut (alkalium-riat, vasassavanyuvíz). Remete-forrás (tisztá vastartalmu savanyuvíz), fenyő-, gyög- és források-belélegzés magánkamrákban, levegő kamrák, szénsavas fürdők, vizgyógyintézet, massage, gyógygimnasztika, gyógyfürdők, meleg légfürdők, fangófürdők, pihenőtermek, kefir, sterilizált tej. Idegen gyógyvizek mindig friss töltésben. Idény május elsejétől szeptember végéig. Fölvilágosítás és prospektus ingyen. Lakás- és kocsirendelések a gyógyhely igazgatóságánál Gleichenberg.

Uteai lapelárusítók

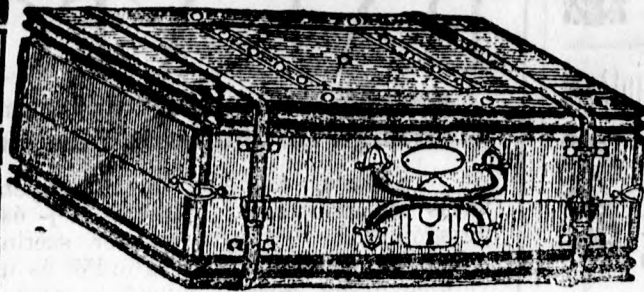
felvétetnek

e lap kiadóhivatalában.

Tíz villa telek, a boldogfalva első telepén, nyílt tere nyíló remek gyümölcsfákkal és csemege szőlővel, szemben a vasut állomással tehermentesen **előnyös feltétellel eladó,** a telkek távol az országutól, pormentes helyen fekszenek, az éjszakiszél ellen a vasut állomás védi, az újonnan építendő vasuti gyalog átjáróval télen nyáron lakhatók lesznek, akár a Hunyadi utcán. Bővebb fölvilágosítást ad a tulajdonos

Süsmeghy Béla,

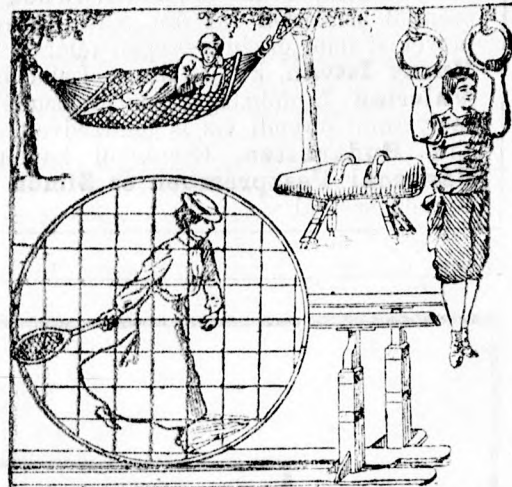
vaskereskedő, Csapó-utca 11. szám.

Mindenféle bőrönd (koffer) és táskák javítását olcsón, szakszereken és pontosan eszközünk, nagyraktárt tartunk saját gyártmányú kofferből, utazó táskából, a legolcsóbb árak mellett. Megrendeléseket méret után is készítünk.

Miklósné és Jársa

bőrönd (koffer) gyára,
Debrecen, Piac-u. 26, a nagytőzsde mellett.

Alapított 1878. Telefon 15-56.

Valódi angol

Tennis-játék,

tornaeszköz, függőágy, kerítőháló, tekejáték, zsák, ponyva és fehér kenderkötél legolcsóbb megbízható beszerzési forrása.

Seffer Antal

sport-eszközök és kötélgyártó-telep
BUDAPEST,

IV., Károly-utca, boltsz. 12.

(Központi városi építési) a Hajó-utcaval szemben
Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.
Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

A legfinomabb

Calcium-Carsid

legalább 100 kilogramm vételnél
100 kilónként 28 korona.

50 kilós ládákban, vagy 100 kilós csomagolásban akármely állomásra szállítva, Magyarország főútvonalain.

A számla-összeg előleges beküldése, vagy utánvét mellett kapható:

Società anonima per l'utilizzazione delle forze idrauliche della Dalmazia Triest.

Idegbetegeknek

ajánljuk a 20 év óta fennálló és neves ideggyógyászok által mint kitűnő gyógymódot tartalmazó Idegbetegségekről és Gutaütésről szóló röpiratot

WEISZMANN ROMAN-tól, mely röpirat immár a 20-ik kiadást érte el.

A röpirat az „**EGYSZARVU**”-hoz címzett gyógyszerárban **DEBRECENBEN** kapható.